

EUROBAROMETER 62

JAVNO MNIJENJE U EUROPSKOJ UNIJI

JESEN 2004

NACIONALNI IZVJEŠTAJ

REPUBLIKA HRVATSKA

Ovo je istraživanje zatražila i uskladila Opća uprava europske komisije za tisak i komunikacije.

Istraživanje je provela agencija 'Puls'

Ovaj spis ne predstavlja mišljenje Europske komisije.

U njemu sadržana tumačenja i mišljenja samo su autorova.

EUROBAROMETER 62 CROATIA

Uvod

Protekla je godina bila izuzetna i za Europsku Uniju i za Hrvatsku. U Europskoj Uniji zbila su se lani četiri velika događaja: 1. svibnja u nju je ušlo 10 novih država članica; sredinom lipnja izabran je novi sastav Europskoga parlamenta sa 732 zastupnika iz 25 zemalja; Europsko vijeće je na ljetnome sastanku na vrhu usvojilo Ustav Europske Unije (kojeg u većini država članica tek treba ratificirati); u studenome je imenovan novi sastav Europske komisije na petogodišnji mandat.

Lanjska je godina bila iznimna i za kretanje Hrvatske ka punopravnom članstvu u Europskoj Uniji – u travnju je Hrvatska od Europske komisije dobila pozitivno mišljenje (avis) o svom zahtjevu za članstvo, u lipnju joj je Europsko vijeće odobrilo kandidatski položaj, a u prosincu odredilo i nadnevak za početak pristupnih pregovora, 17. ožujka 2005., uvjetovan punom suradnjom s Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju.

Kao kandidatska zemlja, Hrvatska je protekle jeseni prvi put uključena u istraživanje javnoga mnijenja Standard Eurobarometer, koje se provodi dva puta godišnje. Ovo istraživanje, 62. po redu, provedeno je u razdoblju između 2. listopada i 8. studenoga 2004. u svih 25 država članica EU-a, u četiri kandidatske zemlje (Bugarskoj, Rumunjskoj, Turskoj i Hrvatskoj), te na sjevernome dijelu Cipra. Naručitelj istraživanja je Opća uprava za tisak i komunikacije Europske komisije (DG Press), a proveo ga je konzorcij TNS Opinion & Social, koji čine TNS i EOS Gallup Europe. U Hrvatskoj je za njih podatke prikupila agencija Puls.

Glavne su teme ovoga istraživanja:

- «klima mišljenja»: trenutačno zadovoljstvo, očekivanja i zabrinutosti ispitanika
- povjerenje u tijela i ustanove Europske Unije
- pogledi na članstvo u Europskoj Uniji
- potpora Ustavu Europske Unije

- potpora daljnjemu širenju Europske Unije
- procjena zajedničke vanjske i sigurnosne politike
- procjena brzine izgradnje Europske Unije

Reprezentativni uzorak građana starijih od 15 godina, na kojemu je ispitivanje provedeno, obuhvatio je 24.791 stanovnika EU 25, njih 4043 iz kandidatskih zemalja (od toga 1000 stanovnika Hrvatske), te 500 stanovnika sjevernoga dijela Cipra. Sa sudionicima istraživanja ispitivači su razgovarali izravno, u njihovim domovima.

Svi rezultati ispitivanja su procjene, čija pouzdanost ovisi o veličini uzorka. Tako je na uzorku od 1000 ispitanika (koliko ih je bilo u Hrvatskoj), pri rezultatu od 10 ili 90 posto moguće odstupanje 1,9 indeksnih bodova; pri 20 ili 80 posto 2,5 bodova, pri 30 ili 70 posto 2,7 bodova, pri 40 ili 60 posto 3 boda, a pri 50 posto 3,1 bod. Ponekada zbroj postataka ne iznosi 100, nego 99 ili 101. Nije riječ o pogreški, nego o odstupanju nastalome zbog zaokruživanja, pri kojemu se na primjer, rezultat od 1 do 1,49 prikazuje kao 1, a od 1,5 do 2 kao 2.

1. Život u Hrvatskoj

Hrvatski se državljani u osobnome zadovoljstvu životom koji vode, te u očekivanjima od budućnosti razlikuju od europskoga prosjeka. Nezadovoljnih je u Hrvatskoj 10 posto više, a zadovoljnih 11 posto manje. Kratkoročno su nešto veći pesimisti, a srednjoročno malo veći optimisti od prosječnoga državljanina EU 25, i to i kada je riječ o osobnome životu i kada je riječ o gospodarskome stanju u zemlji.

Zanimljivo je da i prosječni Hrvat, i prosječni Europljanin očekuju da će gospodarsko stanje u njihovoj zemlji biti lošije od njihova osobnoga gospodarskoga stanja. Jedan od razloga mogla bi biti i tzv. siva ekonomija, kojom si dio hrvatskih domaćinstava popravljaju proračun, ali i «pesimizam iz opreza», temeljen kako na lošim iskustvima iz prošlosti, tako i na osjećaju nezadovoljstva gospodarskim rezultatima prve godine rada nove vlade, u usporedbi s izbornim obećanjima.

1.1. Osobno zadovoljstvo

Općenito, koliko ste zadovoljni životom koji vodite?

	Jako Zadovoljan	Prilično zadovoljan	Prilično nezadovoljan	Jako nezadovoljan	Ne zna	Ukupno zadovoljan	Ukupno nezadovoljan
HR	15%	55%	22%	7%	1%	70%	29%
EU 25	23%	58%	15%	4%	0%	81%	19%

Hrvati se u osobnome zadovoljstvu razlikuju od europskoga prosjeka – nezadovoljnih je 10 posto više, a zadovoljnih 11 posto manje. Najzadovoljniji su mladi do 24 godine, njih čak 82 posto. S dobi zadovoljstvo opada, pa je tako u skupini starijih od 55 godina zadovoljnih samo 61 posto. I muškarci i žene podjednako su zadovoljni, odnosno nezadovoljni. Najzadovoljniji su oni koji žive u obiteljima s tri člana, a najnezadovoljniji su samci. Stanovnici velikih gradova prosječno su osam posto zadovoljniji od onih iz manjih gradova, a sedam posto su zadovoljniji od seljaka.

1.2. Očekivanja

1.2.1. Kakva su vaša očekivanja u idućih 12 mjeseci, kada je riječ o:

1.2.1.1. ...vašem životu općenito?

	Bolji	Lošiji	Jednak	Ne zna
HR	30%	18%	49%	4%
EU 25	35%	13%	50%	3%

Kratkoročno, stanovnici Hrvatske nešto su veći pesimisti od prosječnoga Europljanina kada je riječ o njihovom osobnome životu. Žene više od muškaraca očekuju da u njihovim životima neće biti većih promjena, dok je među muškarcima četiri posto više optimista, ali i dva posto više pesimista. Najviše je optimista među mlađima od 24 godine, a najviše pesimista među starijima od 55, dok je u skupini od 40 do 54 godina starosti

najviše onih koji smatraju da im se u idućoj godini ništa u životu neće promijeniti. Najveći optimisti žive u obiteljima sa četiri ili više članova.

1.2.1.2. ...gospodarskom stanju u Hrvatskoj

	Bolje	Lošije	Jednako	Ne zna
HR	15%	44%	35%	6%
EU 25	18%	43%	33%	6%

Kada je riječ o gospodarskome stanju u zemlji, prosječan Hrvat ponovno je veći pesimist od prosječnoga Europljanina, ali ta je razlika mnogo manja nego kada se radi o očekivanjima od osobnoga života. Zanimljivo je, međutim, da su i jedan i drugi osjetno veći pesimisti glede gospodarskoga stanja u zemlji u kojoj žive, nego glede vlastita života. Muškarci su tu veći pesimisti od žena. S dobi pesimizam raste, pa je u skupini starijih od 55 godina pesimista već 49 posto. U najmlađoj skupini, od 15 do 24 godine, najviše je rezigniranih, čak 43 posto, a samo je 19 posto optimista.

1.2.1.3. ... novčanome stanju vašega domaćinstva

	Bolje	Lošije	Jednako	Ne zna
HR	24%	21%	51%	4%
EU 25	24%	21%	52%	3%

Ni prosječan Hrvat, ni prosječan Europljanin ne očekuju kratkoročno veće promjene u novčanome stanju svojega domaćinstva. Žene su tu malo veći pesimisti od muškaraca. Optimizam opada, a pesimizam raste s godinama starosti – u najmlađoj je skupini optimista čak 44, a u najstarijoj samo 11 posto, no u svim dobnim skupinama prevladavaju rezignirani. Onih koji očekuju promjene na bolje, najviše je u tročlanim obiteljima.

1.2.1.4. ...stanju zaposlenosti u Hrvatskoj

	Bolje	Lošije	Jednako	Ne zna
HR	18%	47%	29%	6%
EU 25	17%	47%	31%	6%

Pesimizam je, glede zapošljavanja, prevladavajući stav i u Hrvatskoj, i u EU. Spolne razlike, kao ni veličina obitelji, tu ne igraju gotovo nikakvu ulogu. Optimizmom u Hrvatskoj odskake za desetak postotaka samo najmlađa dobna skupina, dok je pesimista najviše u skupini od 40 do 54 godina.

1.2.1.5. ...vašem osobnom stanju glede posla

	Bolje	Lošije	Jednako	Ne zna
HR	16%	11%	52%	21%
EU 25	22%	10%	60%	8%

Osjetno manje prosječnih Hrvata nego Europljana očekuje poboljšanje osobnoga stanja s poslom, dok je pesimista statistički zanemarivo više. Pritom su muškarci optimističniji od žena. Najveći su optimisti mladi do 24 godine starosti, ali u svim dobnim skupinama prevladavaju rezignirani. Najveći su optimisti studenti i samostalno zaposlene osobe.

1.2.2. Usporedite li vaše sadašnje stanje s onim od prije pet godina, je li ono danas bolje, jednako ili lošije?

	Bolje	Jednako	Lošije	Ne zna
HR	32%	35%	30%	2%
EU 25	39%	32%	28%	1%

Među prosječnim Europljanima više je onih oni koji primjećuju da im se stanje u proteklome srednjoročnome razdoblju popravilo, nego onih koji ne vide razliku, ili onih kojima se stanje pokvarilo. Međutim, među prosječnim Hrvatima više je onih koji smatraju da im je jednako kao i prije pet godina,

ali je onih kojima je bolje ipak malo više nego onih čije se stanje pogoršalo. To gotovo jednako osjećaju i muškarci i žene. Što je dobna skupina ispitanika mlađa, to više osjeća napredak – u skupini od 15 do 24 godine poboljšanje je osjetilo njih 46 posto, a od 25 do 39 godina 41 posto. No, već je u idućoj dobnoj skupini, od 40 do 54 godina, čak 43 posto onih koji smatraju da im je danas lošije nego prije pet godina. Zanimljivo je da što je obitelj veća, to ima više onih koji misle da im se stanje popravilo.

1.2.3 Očekujete li da se vaše osobno stanje u idućih pet godina popravi, ostane otprilike jednako, ili da se pogorša?

	Popravi	Jednako	Pogorša	Ne zna
HR	44%	36%	14%	7%
EU 25	42%	38%	16%	5%

Srednjoročno, prosječni je Hrvat nešto veći optimist od prosječnoga Europljanina. Među muškarcima nekoliko je postotaka više i optimista i pesimista nego među ženama. U dobnoj skupini od 15 do 24 godine optimista je čak 72 posto, a s dobi raste rezigniranost. No, i u skupini starijih od 55 godina pesimista je samo 17 posto.

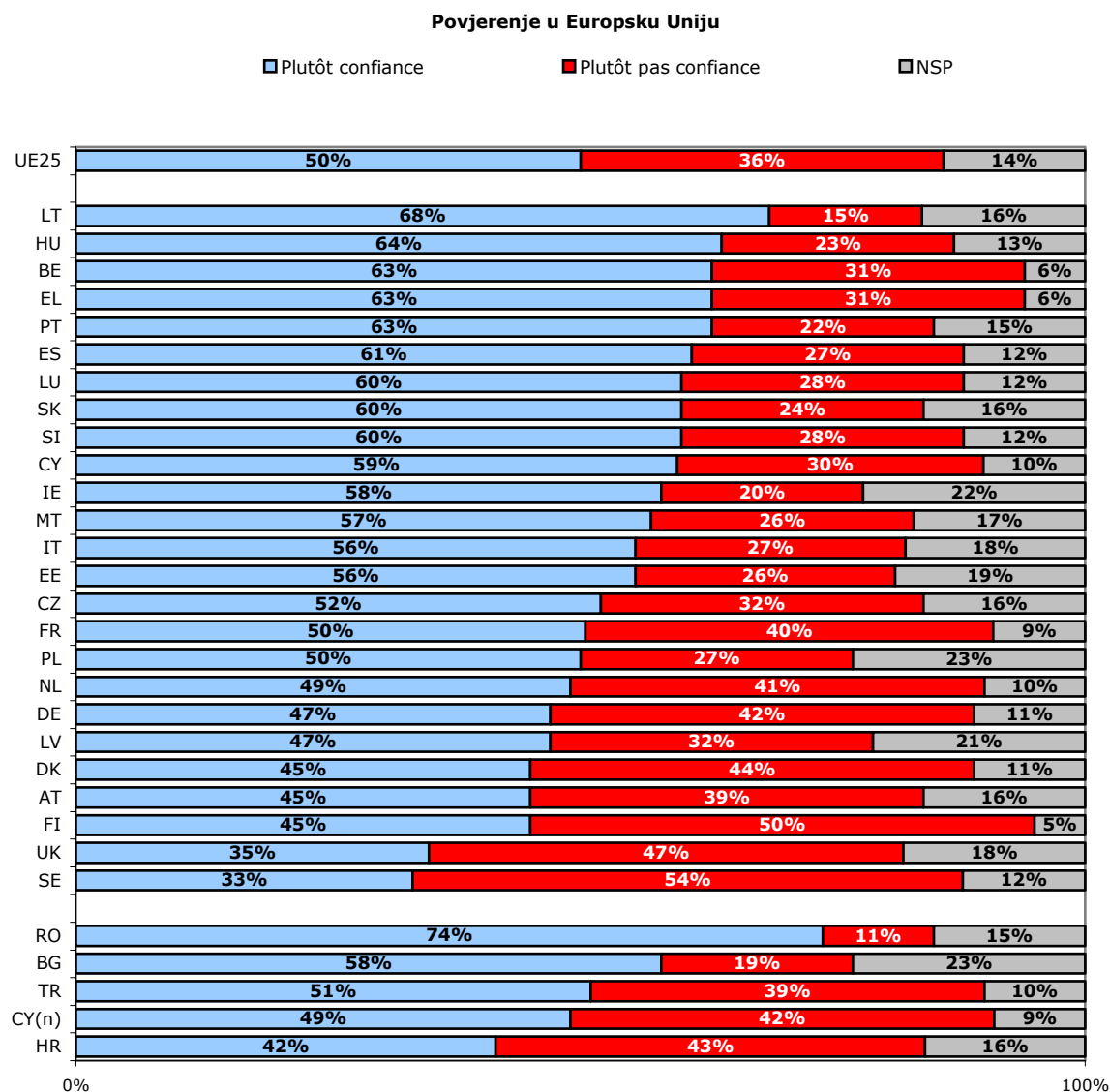
1.3. Koje su dvije najveće teškoće s kojima se Hrvatska trenutačno suočava?

Velik broj nezaposlenih kriv je za to što se nezaposlenost našla na prvome mjestu u odgovorima anketiranih u Hrvatskoj. Iako i gotovo polovina prosječnih Europljana nezaposlenost doživljava kao najveću teškoću, u Hrvatskoj je na prvo mjesto stavlja 24 posto više građana. Na drugome mjestu je i u Hrvatskoj i u EU 25 zločin, no u Hrvatskoj s devet posto glasova više. Posljedica je to niza neriješenih zločina, odnosno oslobađajućih sudskih presuda. Suci tvrde da su takve presude posljedica nekvalitenih ili nezakonito prikupljenih dokaza.

	HR	EU 25
Zločin	33%	24%
Javni prijevoz	1%	2%
Gospodarsko stanje	49%	27%
Rast cijena/inflacija	13%	16%
Porezi	3%	7%
Nezaposlenost	73%	46%
Terorizam	1%	16%
Obrana/Vanjski poslovi	1%	2%
Stanovanje	4%	4%
Useljavanje	1%	13%
Zdravstveni sustav	6%	16%
Obrazovni sustav	2%	6%
Mirovine	9%	12%
Zaštita okoliša	1%	3%
Ostalo (spontano)	1%	1%
Ne zna	1%	1%

Strah Hrvata od inflacije, u zemlji u kojoj se ona već godinama kreće oko dva posto, može se dijelom opravdati lošim iskustvom iz prošlosti, a dijelom strahom od poskupljenja zbog rasta cijena nafte. Za razliku od EU 25, gdje strah od terorizma sa 16 posto glasova dijeli treće mjesto s inflacijom i zdravstvenim sustavom, u Hrvatskoj se terorizma plaši samo jedan posto anketiranih. Teroristički se napadi u Hrvatskoj, naime, ponajviše ograničavaju na osobne obračune ili na obračune između zločinačkih skupina, a uzgredne su žrtve rijetke. Unutarnji politički terorizam je gotovo nestao, a uvoznoga još nema. I strah od useljavanja je usprkos velikome broju useljenika iz BiH, te ponešto iz Kine, u Hrvatskoj za razliku od EU minimalan. Iz BiH se useljavaju mahom etnički Hrvati, dok za razliku od zemalja EU, useljenici iz trećih zemalja još ne opterećuju društveni sustav niti se uz njih vezuje porast zločina.

1.4. Koliko ste skloni ili neskloni vjerovati ustanovama

Nepovjerenje u tisak i u Hrvatskoj i u EU se može objasniti činjenicom da su se vodeći dnevници dobrim dijelom tabloidizirali, a de facto sve veći utjecaj na uređivanje novina imaju oglašivači. U Hrvatskoj se osim toga još ne zaboravlja donedavni izravni utjecaj vladajuće političke stranke na uređivačku politiku. Radiju se više vjeruje vjerojatno stoga što se slušatelji svojim komentarima mogu izravno javljati u program, dok povjerenje u televiziju jača i zbog mogućnosti vizualne procjene.

Korupcijske afere u pravosuđu i velik broj neriješenih predmeta uzrok su njegova lošega ugleda. Vojsci se pak, usprkos aferama koje posljednjih mjeseci izbijaju u javnost, vjeruje jer je Domovinski rat još u svježemu sjećanju. Oko dobrotvornih udruga, u koje je povjerenje najveće, u Hrvatskoj se još nisu isplele afere.

Crkva je i dalje nesporni moralni autoritet, i to zbog činjenice da je u Hrvatskoj u usporedbi s EU 25 natprosječno mnogo praktičnih vjernika, a i katolička duhovnost je u porastu. Političke stranke često se doživljava kao interesne ustanove za osobno bogaćenje. Nepovjerenje u sindikate ima dvojak uzrok – jedan je u «žutim sindikatima», koje su osnivali poslodavci kako bi podijelili radnike i zaštitili vlastite interese, a drugi u tome što zaposlenici sindikalnu članarinu doživljavaju kao namet sve dok im ne zatreba zaštita.

	Vjerovati		Ne vjerovati		Ne zna	
	HR	EU 25	HR	EU 25	HR	EU 25
Tisku	33%	42%	59%	52%	8%	6%
Radiju	52%	63%	40%	31%	7%	7%
Televiziji	49%	50%	45%	45%	6%	5%
Pravosuđu	24%	45%	67%	49%	9%	7%
Policiji	50%	64%	41%	31%	9%	5%
Vojsci	62%	69%	28%	22%	10%	9%
Vjerskim ustanovama	60%	46%	32%	44%	8%	10%
Sindikatima	36%	39%	51%	47%	14%	14%
Političkim strankama	7%	17%	86%	77%	7%	6%
Velikim tvrtkama	21%	31%	67%	58%	12%	11%
Vladi	26%	34%	64%	60%	9%	6%
Saboru	25%	38%	66%	55%	9%	8%
Europskoj Uniji	42%	50%	43%	36%	16%	14%

Ujedinjenim Narodima	51%	54%	31%	32%	14%	13%
Dobrotvornim udrugama	73%	66%	18%	25%	9%	8%

Nepovjerenju u EU dijelom je uzrokovano time što EU nije pokušala spriječiti rat protiv Hrvatske i protiv BiH, a dijelom i postavljanjem uvjeta za članstvo Hrvatske, te napetošću u glasilima oko iščekivanja odluka EU o Hrvatskoj, euroskeptičkim isticanjem da EU Hrvatsku ocjenjuje strože od drugih zemalja, ali može ga se djelomično objasniti i kao oblikom prosvjeda protiv vlade, koja približavanje Hrvatske EU ističe kao svoj veliki uspjeh.

2. Poznavanje i stavovi o Europskoj Uniji

Zastava Europske Unije hrvatskim je ispitanicima čak i poznatija nego prosječnom stanovniku EU 25 i oni je smatraju podjednako dobrim znakom. To što dvije trećine Hrvata smatra da ona predstavlja nešto dobro oprečno je s njihovim manjinskim povjerenjem u EU. Stavovi o EU su očito još nepostojani i pod utjecajem su dnevnih događaja, no dugoročno se ipak čine pozitivnima.

To što se većina hrvatskih ispitanika ne poistovjećuje sa zastavom EU i ne smatra da ona treba visjeti uz državnu zastavu objašnjivo je činjenicom da Hrvatska još nije članica EU. No, i dio onih koji ne podupiru vladu Ive Sanadera izražavaju time svoj stav o njegovom slavodobitnom podizanju zastave EU-a na zagrebačkome Trgu bana Jelačića nakon dobivanja pozitivnoga avisa Europske komisije. To što nešto više Hrvata nego stanovnika EU 25 tvrdi da razumiju kako EU djeluje, može se donekle objasniti trudom novinara hrvatskih glasila, koji to djelovanje nastoje objasniti što je jednostavnije moguće.

Euroskeptici u posljednje vrijeme u javnosti nadglasavaju eurooptimiste i eurorealiste. Oni u javnosti šire tvrdnje da će se u EU Hrvatima zabraniti sir i vrhnje, pršut, kulen i druge nacionalne specijalitete, predstavljaju EU kao nekoga tko želi Hrvatsku opljačkati, a na to nema odgovarajućega odgovora.

Tabloidizirana glasila većinom ne zastupaju određeni stav prema EU, nego nastoje pronaći što jače naslove, pa se često pretvaraju u oglasne ploče za euroskeptike.

Odgovori na pitanja što EU predstavlja Hrvatima i koji im osjećaj pruža malo se razlikuju od onih stanovnika EU 25 – odnosno, razlike se javljaju tamo gdje iskustvo članstva u EU izravno na to utječe (euro, birokracija, rasipanje novca, nadzor nad vanjskim granicama). Zanimljivo je da se čak četvrtina Hrvata plaši gubitka kulturnoga identiteta u EU, dok je kod onih koji imaju iskustvo života u EU takvih strahova mnogo manje.

2.1. Europska zastava

2.1.1. Jeste li ikada vidjeli ovaj znak (europsku zastavu)?

	Da	Ne	Ne zna
RH	95%	4%	2%
EU 25	94%	5%	1%

Europsku zastavu neznatno bolje poznaju muškarci nego žene, a samo je u skupini starijoj od 55 godina 10 posto onih koji je nisu vidjeli ili ne znaju jesu li je vidjeli. Zastavu je vidjelo čak 99 posto manualnih radnika i jednako toliko rukovoditelja, 97 posto studenata i nezaposlenih, te 96 posto domaćica.

2.1.2. Možete li reći što on predstavlja (ako su već vidjeli)?

	Da – EU, EZ, EGZ, Zajedničko tržište, Vijeće Europe	Da – neki drugi odgovor	Ne	Ne zna
RH	97%	1%	1%	2%
EU 25	92%	3%	2%	2%

Također, dva posto više muškaraca nego žena zna što ta zastava predstavlja. Najslabije je znanje o tome među starijima od 55 godina, ali i tamo ono dosiže 94 posto. Prepoznaje je i 92 posto domaćica, što je zanimanje koje tu zastavu najslabije poznaje.

2.1.3. Je li ta zastava dobar znak za Europu?

	Skloniji slaganju	Skloniji neslaganju	Ne zna
RH	81%	10%	10%
EU 25	82%	10%	9%

Da zastava nije dobar znak za Europu smatra tri posto više muškaraca nego žena. Među starijima od 55 godina, ona ima najmanju potporu - 78 posto, ali i najmanje protivnika – 8 posto. Najmanje je zadovoljnih i najviše nezadovoljnih europskom zastavom među nezaposlenima (76:14), a najzadovoljniji su njome manualni radnici (85:7)

2.1.4. Ta zastava predstavlja nešto dobro

	Skloniji slaganju	Skloniji neslaganju	Ne zna
RH	60%	20%	20%
EU 25	69%	17%	14%

Da zastava predstavlja nešto dobro misli više žena nego muškaraca. Najbolje (65:18) mišljenje ima dobna skupina mlađa od 24 godine, a od zanimanja studenti (72:17).

2.1.5. Identificiram se s tom zastavom

	Skloniji slaganju	Skloniji neslaganju	Ne zna
RH	36%	43%	21%
EU 25	50%	40%	10%

Samo je među samostano zaposlenima, domaćicama i umirovljenicima nešto više onih koji se poistovjećuju s europskom zastavom nego onih koji se s njome ne poistovjećuju. Samo se 25 posto studenata s njom poistovjećuje, a 59 posto ne. Od dobnih skupina postotak onih koji se poistovjećuju viši je samo među starijima od 55 godina (40:33).

2.1.6. Ta bi zastava trebala visjeti na svim javnim zgradama, uz državnu zastavu

	Skloniji slaganju	Skloniji neslaganju	Ne zna
RH	30%	53%	17%
EU 25	55%	35%	10%

Iako se tek jedan posto više žena (30) nego muškaraca (29) slaže s tom tvrdnjom, protivnika je među ženama sedam posto manje nego među muškarcima (50:57). Najslabiju potporu ova tvrdnja ima u dobnoj skupini od 25 do 39 godina (24% za, 64% protiv). S 36% za i 33% protiv, najveću potporu uživa među domaćicama, a najmanju među samostalno zaposlenima (17:71) i studentima (24:65)

2.2 Djelovanje Europske Unije

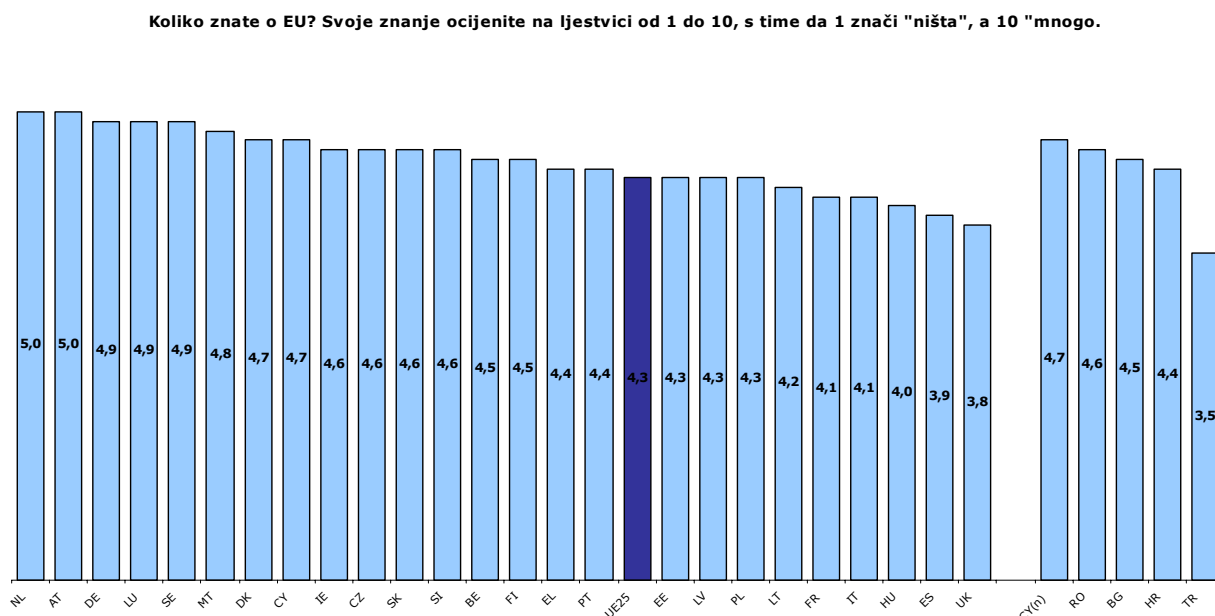
2.2.1. Razumijem kako Europska Unija djeluje

	Skloniji slaganju	Skloniji neslaganju	Ne zna
RH	50%	34%	16%
EU 25	47%	44%	9%

Muškarci su osjetno samouvjereniji glede svojega znanja o djelovanju Europske Unije od žena. Čak ih 60 posto smatra da to razumije, a samo 28 posto misli suprotno. Među ženama je omjer gotovo izjednačen (41:39). Od dobnih skupina, u svoje je znanje natpolovično uvjerena samo ona između

40 i 54 godina (57%), a među zanimanjima oni koji smatraju da znaju najviše su rukovoditelji (65%), samostalno zaposleni (53%), «bijeli ovratnici» i umirovljenici (51%), te manualni radnici (50%). Među studentima omjer samopriznatih znalaca i neznalica je 49:31 posto.

2.2.2. Na ljestvici od 1 do 10, kako biste ocijenili vaše znanje o Europskoj Uniji, njezinim politikama i ustanovama?

Prsječni stanovnik Hrvatske čak je nešto uvjereniji u poznavanje Europske Unije od prosječnog stanovnika EU 25.

2.2.3 Mislite li da je sljedeća tvrdnja točna ili pogrešna?

2.2.3.1. Europsku Uniju čini 12 država članica

	Točna	Pogrešna	Ne zna
RH	34%	44%	22%
EU 25	27%	58%	15%

Među muškarcima više je onih koju su prepoznali ovu laž (44%), nego onih koji su joj povjerovali (34%), dok je kod žena obrnuto (38:35). U svim dobnim skupinama prevladavaju znalci nad nezalicama. Najviše je

neznalica među samostalno zaposlenima (43%) i domaćicama (42%), a više od polovice znalaca ima samo među rukovoditeljima (61%) i studentima (59%).

2.2.3.2. Zastupnike u Europskome parlamentu izravno biraju državljani Europske Unije

	Točna	Pogrešna	Ne zna
RH	43%	19%	38%
EU 25	58%	24%	18%

Pozitivni tj. točni odgovori prevladavaju u svim skupinama.

2.2.3.3. Predsjednika Europske komisije izravno biraju državljani Europske Unije

	Točna	Pogrešna	Ne zna
RH	27%	28%	44%
EU 25	19%	59%	23%

Među muškarcima više je onih koji znaju točan odgovor (37:28), a među ženama onih koje misle krivo (27:21). Znalaca je više nego neznalica u dobnim skupinama starijih od 40 godina, iako su i među njima u većini oni koji se nisu usudili nagađati. Među zanimanjima najviše je znalaca među manualnim radnicima (34%) i studentima (30%).

2.2.3.4. Europska Unija ima vlastitu himnu

	Točna	Pogrešna	Ne zna
RH	34%	20%	46%
EU 25	36%	34%	30%

Znalaca je više nego neznalica u svim skupinama, no dominiraju oni koji se nisu usudili nagađati, osim kod studenata, gdje su znalci u relativnoj većini.

2.2.3.5. Svake se godine obilježava Dan Europe u svim zemljama Europske Unije

	Točna	Pogrešna	Ne zna
RH	53%	5%	41%
EU 25	41%	25%	35%

U svim su skupinama znalci u apsolutnoj većini. Zanimljivo je da je znanje hrvatskih ispitanika o tome pitanju zamjetno bolje od prosječnoga stanovnika EU 25.

2.2.3.6. Posljednji izbori za Europski parlament održani su u lipnju 2002.

	Točna	Pogrešna	Ne zna
RH	18%	8%	74%
EU 25	31%	36%	32%

Iako su hrvatska glasila izvještavala o izborima za Europski parlament, očito je da ih stanovnici Hrvatske nisu smatrali previše važnima. To ne čudi toliko kada se vidi da znanje o tome pitanju nije preveliko ni u EU 25. Pogrešnih je odgovora više nego točnih u svim skupinama, osim kod samostalno zaposlenih, no oni koji su priznali da ne znaju odgovoriti u ogromnoj su većini.

2.2.4. Proračun Europske Unije – Na što se od sljedećega, po vašemu mišljenju, troši najveći dio proračuna?

	RH	EU 25
Zapošljavanje i društvene poslove	14%	8%
Poljoprivredu	3%	16%
Znanstvena istraživanja	4%	5%
Regionalnu pomoć	5%	8%
Vanjsku politiku i	15%	14%

pomoć zemljama izvan Europske Unije		
Upravne troškove i troškove osoblja, zgrade	41%	30%
Ostalo (spontano)	0%	1%
Ne zna	17%	17%

Zanimljivo je da baš niti jedna skupina ispitanika ne zna da se većina proračuna troši na poljoprivredu, pa zatim na regionalnu pomoć, iako hrvatska glasila o tome izvješćuju. Još je zanimljivije da to zna tek manjina stanovnika EU 25.

2.3. Stavovi o članstvu u Europskoj uniji

Iz odgovora na sljedeća dva pitanja vidi se koliko iskustvo života u Europskoj Uniji utječe na stavove ispitanika. Među stanovnicima EU 25 otprilike je dvostruko više onih koji smatraju da je za njihovu zemlju članstvo u EU dobro, a dvostruko manje onih koji misle da je ono loše, te dvostruko manje neodlučnih nego u Hrvatskoj. Dok u EU 25 apsolutna većina ispitanika smatra da je članstvo u EU njihovoj zemlji donijelo dobrobit, a tek ih trećina tako ne misli, u Hrvatskoj manje od trećine ispitanika očekuje dobrobit od članstva, a gotovo polovica uopće ne.

2.3.1. Da li bi članstvo u EU bilo (za RH), odnosno je li članstvo u EU (za EU 25) za vašu zemlju...?

	Dobro	Loše	Ni dobro, ni loše	Ne zna
RH	30%	24%	41%	4%
EU 25	56%	13%	20%	3%

I u pozitivnim i u negativnim stavovima muškarci osjetno prednjače u odnosu na žene, među kojima dominiraju neodlučne. Od dobnih skupina,

negativno mišljenje prednjači pred pozitivnim samo među ispitanicima starima između 25 i 39 godina. Najviše je pozitivnih odgovora među starijima od 55 godina (34%), a najviše neodlučnih među mlađima od 25 (45%). Od zanimanja, «bijeli ovratnici» i manualni radnici najviše su negativni, dok je najviše pozitivnih odgovora među studentima i umirovljenicima. Međutim, kod svih zanimanja prevladavaju neodlučni.

2.3.2. Smatrate li da će članstvo u EU donijeti (RH), odnosno jest donijelo (EU 25) dobrobit vašoj zemlji?

	Da	Ne	Ne zna
RH	38%	49%	13%
EU 25	53%	34%	12%

I pozitivnih i negativnih je odgovora više među muškarcima nego među ženama. Više pozitivnih nego negativnih odgovora ima u najmlađoj (15-24) i najstarijoj (55+) dobnoj skupini, dok među ostalima negativni prednjače. Više je od polovice optimista samo među studentima. Više optimista nego pesimista ima još samo među umirovljenicima, dok su «bijeli ovratnici» gotovo dvotrećinski pesimisti.

2.4. Identitet Europske Unije

Iako su i kod hrvatskih ispitanika pozitivne predodžbe o Europskoj Uniji u osjetnoj prednosti pred negativnima, ona za njih ipak nema onako pozitivan identitet kao u prosječnih stanovnika EU 25. Veća medijska prisutnost euroskeptika u posljednje vrijeme očito je ostavila traga na javnome mnijenju, no kada je riječ o konkretnim pitanjima, vidljivo je da je mišljenje o EU još pretežno pozitivno. Uz to desetak je postotaka više onih koji očekuju da će se u EU osjećati sigurnijima, te da će Hrvatska biti gospodarski i politički postojanija. Dok se u EU samo 14 posto ispitanika plaši gubitka kulturnoga identiteta, u Hrvatskoj je takvih zahvaljujući glasnim euroskepticima, čak četvrtina. Razlika u iskustvu vidi se međutim i

u tome da se birokracije i rasipanja novca u EU plaši dvostruko manje ispitanika u Hrvatskoj nego u EU 25.

2.4.1. Kakav je za vas identitet Europske Unije?

	RH	EU 25
Vrlo pozitivan	8%	10%
Prilično pozitivan	28%	40%
Neutralan	37%	33%
Prilično negativan	17%	12%
Vrlo negativan	6%	3%
Ne zna	4%	2%
Pozitivan	36%	50%
Neutralan	37%	33%
Negativan	22%	15%

Zanimljivo je da Europsku uniju znatno pozitivnijom doživljavaju muškarci (41%) nego žene (32%). U svim dobnim skupinama, osim u onoj iznad 55 godina, neopredijeljenih je međutim više od osoba s pozitivnim stavom. Među zanimanjima, EU najpozitivnijom doživljavaju studenti (44%), a najmanje pozitivnom «bijeli ovratnici» (28%).

2.4.2. Što vama osobno znači Europska Unija?

	RH	EU 25
Mir	31%	36%
Gospodarski boljitak	29%	22%
Demokraciju	26%	25%
Društvenu zaštitu	17%	12%
Slobodu putovanja, studiranja i rada bilo gdje u EU	44%	53%
Kulturnu raznolikost	25%	30%
Snažniji glas u svijetu	23%	31%

Euro	25%	44%
Nezaposlenost	14%	18%
Birokraciju	10%	22%
Rasipanje novca	11%	23%
Gubitak kulturnoga identiteta	25%	14%
Više zločina	21%	18%
Nedostatan nadzor na vanjskim granicama	13%	21%
Drugo (spontano)	1%	2%
Ne zna	4%	3%

Sloboda putovanja, studiranja i rada, mir i gospodarski boljitak najvažniji su za hrvatske ispitanike. S prvim se mjestom slažu i ispitanici iz EU 25, dok je za njih na drugome mjestu euro, a na trećemu mir.

2.4.3. Pruža li EU vama osobno osjećaj...?

	RH	EU 25
Oduševljenja	8%	7%
Nade	37%	47%
Povjerenja	23%	24%
Ravnodušnosti	20%	19%
Tjeskobe	23%	17%
Nepovjerenja	18%	18%
Odbojnosti	5%	5%
Ne zna	5%	3%

Žene su malo nepovjerljivije prema EU nego muškarci, kao i mladi u odnosu na najstariju dobnu skupinu.

2.4.4. Kada bi moja zemlja bila (RH), odnosno stoga što jest (EU 25) članica EU...

2.4.4.1 ...osjećao bih se/osjećam se sigurnijim

	Skloniji slaganju	Skloniji neslaganju	Ze zna
RH	48%	39%	13%
EU 25	50%	42%	8%

Muškarci bi se u EU osjećali sigurnijima (52%) od žena (44%). Jedina dobna skupina koja bi se osjećala nesigurnijom u EU, ona je između 25 i 39 godina, dok se apsolutna većina onih koji bi se osjećali sigurnijima (56%) nalazi samo u skupini starijoj od 55 godina. Manualni radnici jedini su među zanimanjima koji bi se osjećali manje sigurnima, dok bi najsigurniji (više od polovice) bili samostalno zaposleni, umirovljenici i rukovoditelji.

2.4.4.2. ...bili bismo/jesmo gospodarski postojaniji

	Skloniji slaganju	Skloniji neslaganju	Ne zna
RH	49%	38%	13%
EU 25	44%	46%	10%

Više od polovice muškaraca (53%) uvjeren je da bi Hrvatska u EU bila gospodarski postojanija, dok su žene (46%) sumnjičavije. U dobnoj skupini između 25 i 39 godina podjednako je optimista i sumnjičavih (44%), dok je u ostalim skupinama optimista 50 i više posto. Gospodarski nepostojaniju Hrvatsku u EU očekuju samo manualni radnici, dok su najveći optimisti rukovoditelji (55%), studenti i umirovljenici (54%), te «bijeli ovratnici» (51%).

2.4.4.3. ...bili bismo/jesmo politički postojaniji

	Skloniji slaganju	Skloniji neslaganju	Ze zna
RH	52%	34%	15%
EU 25	48%	39%	13%

Veću političku postojanost Hrvatske u EU očekuju muškarci (54%) nego žene (49%). Iako u svim dobnim skupinama vode oni koji očekuju veću političku postojanost, više od polovice takvih je samo među starijima od 40 godina. I sva zanimanja očekuju veću političku postojanost, najviše rukovoditelji (58%) i umirovljenici (56%), a najmanje nezaposleni i domaćice (46%).

2.5. Utjecaj na Europsku Uniju

Zanimljivo je da ju Hrvatskoj i u EU 25 ima podjednako onih koji smatraju da se njihov glas u Europskoj Uniji računa, iako je Hrvatska tek kandidatska zemlja. Štoviše, s tom se tvrdnjom ne slaže 11 posto manje stanovnika Hrvatske nego EU 25. To što je među Hrvatskim ispitanicima manje onih koji smatraju da se u EU računa glas njihove zemlje odražava stvarno stanje, tj. da Hrvatska još nema mogućnost sudjelovati u odlučivanju u EU. Kao i stanovnici EU 25, tako i Hrvati smatraju da najveće zemlje imaju de facto najveću moć u EU, no u manjini su oni koji su svjesni da će Hrvatska u EU postati utjecajnija kao članica nego što je to danas, kao kandidat za članstvo.

2.5.1. Moj se glas računa u Europskoj uniji

	Skloniji slaganju	Skloniji neslaganju	Ze zna
RH	39%	41%	19%
EU 25	39%	52%	10%

U snagu svojega glasa u EU najuvjereniji su rukovoditelji i umirovljenici (43%), studenti (40%), te mlađi od 25 (41%) i stariji od 55 godina (42%). U

svim ostalim skupinama, kako zanimanja tako i dobnim, u većini su oni koji misle suprotno.

2.5.2. Glas moje zemlje računa se u Europskoj Uniji

	Skloniji slaganju	Skloniji neslaganju	Ne zna
RH	42%	42%	16%
EU 25	68%	24%	8%

Među muškarcima je više onih koji su uvjereni u ovu tvrdnju (45:43), dok među ženama pretežu one koje to nisu (40:42). Od svih dobnih skupina većinski tako ne misli samo ona između 25 i 39 godina. Studenti su oko te tvrdnje podijeljeni (45:45), dok je najviše onih koji se s njome slažu među domaćicama (48%), a ne slažu među «bijelim ovratnicima» (56%).

2.5.3. Moja će zemlja u budućnosti postati utjecajnija u Europskoj Uniji

	Skloniji slaganju	Skloniji neslaganju	Ne zna
RH	42%	43%	15%
EU 25	49%	36%	15%

Veći utjecaj Hrvatske u Europskoj Uniji očekuju samo stariji od 55 godina, a među zanimanjima više od polovice je optimistično samo domaćica. Više od polovice pesimista predstavljaju «bijeli ovratnici» (54%) i rukovoditelji (52%). Među studentima optimista je 33, a pesimista 46 posto.

2.5.4. Najveće zemlje imaju najveću moć u Europskoj Uniji

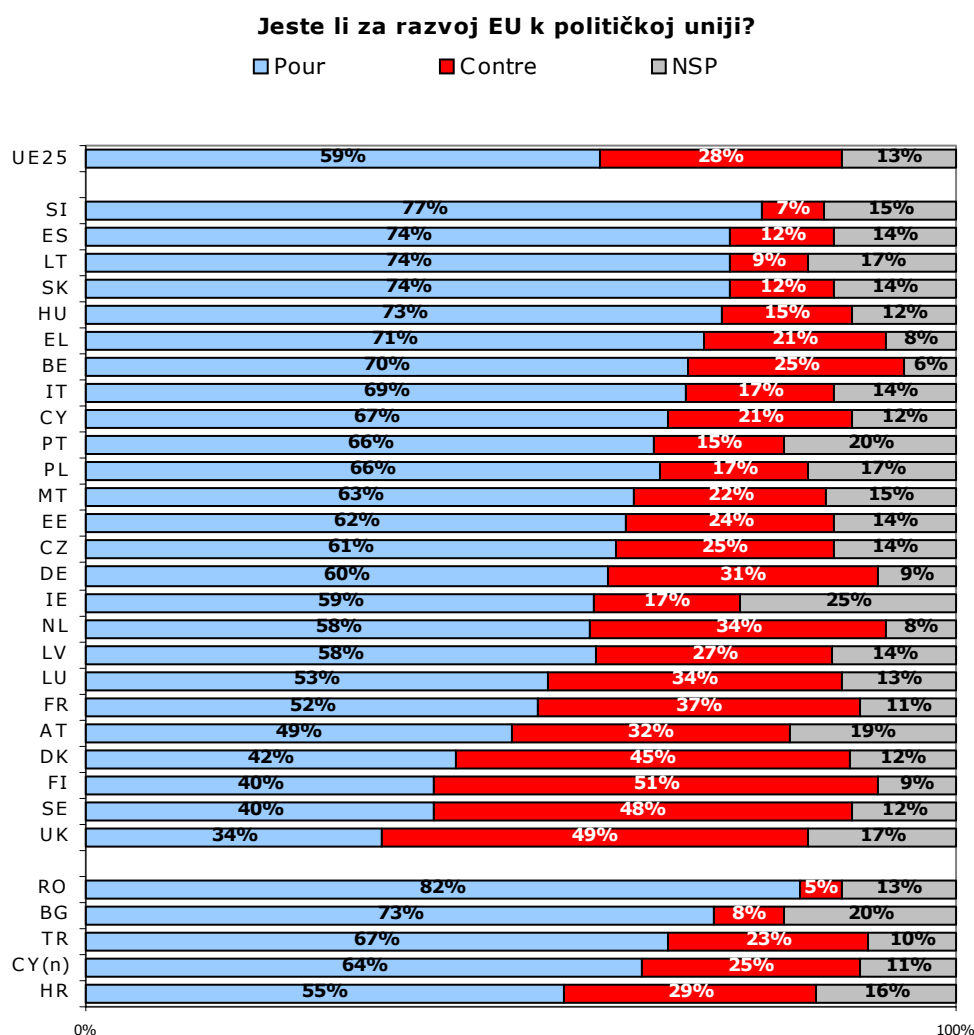
	Skloniji slaganju	Skloniji neslaganju	Ne zna
RH	77%	15%	8%
EU 25	75%	18%	7%

S ovom se tvrdnjom u velikoj većini slažu sve skupine ispitanika.

2.6. Budućnost Europske unije

2.6.1. Jeste li za ili protiv razvoja k europskoj političkoj uniji?

Većinsku potporu razvoju k europskoj političkoj uniji izražavaju sve skupine, a ispodpolovičnu samo «bijeli ovratnici» (49%) i nezaposleni

(45%). Najveću potporu pružaju studenti (64%), umirovljenici (60%) i rukovoditelji (59%), a među dobnim skupinama, mlađi od 25 (60%) i stariji od 55 godina (59%).

2.6.2. Kada bi vam sutra rekli da će se Europska Unija raspustiti, bi li vam bilo vrlo žao, svejedno, ili biste osjetili veliko olakšanje?

	Vrlo žao	Svejedno	Veliko olakšanje	Ne zna
RH	29%	53%	10%	8%
EU 25	39%	43%	13%	5%

Većini ispitanika bilo bi svejedno da se Europska Unija raspusti, osim samostalno zaposlenima, gdje je 46 posto onih kojima bi bilo vrlo žao. Više od polovice onih kojima je svejedno nije zabilježeno samo kod starijih od 55 godina, te među umirovljenicima. Zanimljivo je da bi za EU žalilo samo 24 posto studenata, dok ih čak 64 posto kaže da bi im bilo svejedno.

2.6.3. Brzina izgradnje Europe

2.6.3.1 Ocijenite trenutačnu brzinu izgradnje Europe, na ljestvici od 1 (u zastoju) do 7 (najbrže moguće)

	RH	EU 25
1 (u zastoju)	4%	4%
2	10%	10%
3	25%	22%
4	31%	29%
5	19%	19%
6	5%	6%
7 (najbrže moguće)	3%	4%
Ne zna	4%	6%
Prosjek	3,8	3,9

Hrvatski ispitanici ne razlikuju se zamjetno od onih u EU 25 u mišljenju da se Europa izgrađuje umjerenom brzinom.

2.6.3.2. A što najbolje odgovara brzini koju biste vi željeli?

	RH	EU 25
1 (u zastoju)	5%	5%
2	4%	5%
3	8%	10%
4	11%	17%
5	22%	23%
6	18%	18%
7 (najbrže moguće)	24%	16%
Ne zna	8%	7%
Prosjek	5,1	4,7

I prosječni Hrvat i prosječni Europljanin željeli bi da se Europa izgrađuje brže nego do sada, s time da su Hrvati za malo veću brzinu.

2.6.4. Buduća uloga EU u osobnome životu**2.6.4.1. Smatrate li da će za pet godina Europska Unija igrati važniju, manje važnu ili jednaku ulogu u vašem svakodnevnom životu?**

	Važniju	Manje važnu	Jednaku	Ne zna
RH	43%	13%	37%	8%
EU 25	47%	7%	38%	8%

U važniju ulogu EU u svojem svakodnevnom životu uvjeren je devet posto više muškaraca nego žena (47:38). Više od polovice je onih koji su pozitivno odgovorili samo među samostalno zaposlenima, dok najmanje promjena u ulozi EU očekuju «bijeli ovratnici» (38%) i manualni radnici (37%).

2.6.4.2. A biste li željeli da za pet godina Europska Unija igra važniju, manje važnu ili jednaku ulogu u vašem svakodnevnom životu?

	Važniju	Manje važnu	Jednaku	Ne zna
RH	43%	20%	30%	8%
EU 25	51%	13%	29%	7%

Najviše je onih koji priželjkuju veću ulogu Europske unije u osobnim životima među umirovljenicima (50%), te samozaposlenima i rukovoditeljima (46%), a najmanje među «bijelim ovratnicima» (33%). Pozitivno je odgovorilo samo 37, a negativno 24 posto studenata.

2.6.5. Strahovi od izgradnje Europske Unije

Plašite li se trenutačno....

2.6.5.1 ...gubitka moći manjih država članica?

	Plašim	Ne plašim	Ne zna
RH	57%	34%	8%
EU 25	46%	47%	7%

Žene se toga plaše malo više nego muškarci. Najuplašenija je dobna skupina od 25 do 39, a najmanje se plaše stariji od 55 godina.. Među zanimanjima, uplašeno je gotovo dvije trećine «bijelih ovratnika», za kojima slijede nezaposleni i studenti, a najmanje se plaše umirovljenici i samostalno zaposleni.

2.6.5.2. ...porasta krijumčarenja droge i međunarodnoga organiziranoga zločina?

	Plašim	Ne plašim	Ne zna
RH	72%	22%	5%
EU 25	65%	31%	4%

Više od tri četvrtine žena, te trećine muškaraca uplašeno je opasnošću od porasta zločina u Europskoj Uniji. Među dobnim skupinama, najuplašenije su osobe stare između 25 i 54 godine, a najmanje se plaše stariji od 55. Među zanimanjima, najuplašenije su domaćice, a slijede ih nezaposleni i manualni radnici. Najmanje se porasta zločina plaše rukovoditelji, pa studenti.

2.6.5.3. ...sve manje uporabe vašega jezika?

	Plašim	Ne plašim	Ne zna
RH	51%	44%	5%
EU 25	40%	56%	3%

Manje uporabe vlastitog jezika u Europskoj Uniji podjednako se plaše, odnosno ne plaše i žene i muškarci. Oni koji se toga ne plaše su više od polovice u najmlađoj dobnoj skupini, od 15 do 24 godine, a među zanimanjima studenti, samostalno zaposleni i «bijeli ovratnici». Najuplašeniji su rukovoditelji, a slijede ih umirovljenici i manualni radnici, te nezaposleni.

2.6.5.4. ...da će vaša zemlja sve više i više plaćati Europskoj Uniji?

	Plašim	Ne plašim	Ne zna
RH	66%	20%	14%
EU 25	64%	28%	8%

Više je žena nego muškaraca uplašeno da će Hrvatska sve više plaćati članstvo u Europskoj Uniji. Među dobnim skupinama najuplašeniji su oni između 25 i 39 godina, a među zanimanjima manualni radnici i «bijeli ovratnici». Manje od 60 posto uplašanih ima samo među samostalno zaposlenima i studentima.

2.6.5.5. ... gubitka društvene pomoći?

	Plašim	Ne plašim	Ne zna
RH	43%	43%	14%
EU 25	52%	41%	7%

Gubitka društvene pomoći više se plaše žene nego muškarci, a najviše (48%) osobe stare između 40 i 54 godina. Među zanimanjima najviše je uplašanih među domaćicama i manualnim radnicima (47%), a najmanje među rukovoditeljima (31%).

2.6.5.6. ...gubitka nacionalnoga identiteta i kulture?

	Plašim	Ne plašim	Ne zna
RH	48%	46%	6%
EU 25	42%	54%	4%

Među muškarcima dva je posto više onih koji se gubitka nacionalnoga identiteta i kulture ne plaše, a među ženama šest posto više onih koji se toga plaše. Polovica uplašanih samo je u skupini staroj između 40 i 54 godina. Među zanimanjima najuplašeniji su nezaposleni (54%), a 50 ili više posto uplašanih ima još među domaćicama i «bijelim ovratnicima».

2.6.5.7. ...gospodarske krize?

	Plašim	Ne plašim	Ne zna
RH	52%	36%	11%
EU 25	52%	41%	7%

Gospodarske krize u Europskoj Uniji plaši se čak 12 posto više žena nego muškaraca., a među dobnim skupinama natpolovičan je broj uplašanih među osobama starim između 25 i 54 godina. Gotovo se dvije trećine domaćica i «bijelih ovratnika» plaši, a najmanje je (40%) uplašanih među studentima. Studenti su jedina skupina u kojoj broj onih kojih nije strah (47%) nadmašuje uplašene.

2.6.5.8. ...prijenosa radnih mjesta u druge države članice s manjim proizvodnim cijenama?

	Plašim	Ne plašim	Ne zna
RH	71%	19%	10%
EU 25	74%	21%	65%

Gubitka radnoga mjesta na račun jeftinijih zemalja žene se plaše više nego muškarci, ali taj je strah vrlo izražen u svim skupinama stanovništva.

2.6.5.9. ...više teškoća za poljoprivrednike u vašoj zemlji?

	Plašim	Ne plašim	Ne zna
RH	77%	15%	8%
EU 25	65%	26%	9%

I bojazan za budućnost domaćih poljoprivrednih proizvođača dominira u svim skupinama hrvatskoga pučanstva.

2.6.5.10. ...kraja nacionalne valute?

	Plašim	Ne plašim	Ne zna
RH	62%	29%	8%
EU 13	56%	40%	4%

Ženama je do kune nešto manje stalo nego muškarcima, ali za njom će žaliti sve skupine stanovništva. Najmanje će žaliti domaćice (53%), dok je među studentima najviše onih koji se gubitka nacionalne valute ne plaše (36%).

2.7. Informiranje o Europskoj Uniji

Stanovnici Hrvatske najviše se o Europskoj Uniji informiraju putem televizije, dok je na drugome mjestu dnevni tisak, na trećemu radio, a na četvrtome su razgovori s drugim ljudima. Kako je radio rašireniji medij od

dnevnoga tiska, očito je da bi ga se moglo bolje iskoristiti za informiranje o EU, a ispitanici izražavaju i želju da ih se informira detaljnijim brošurama. Najviše se o Europskoj Uniji informiraju studenti i rukovoditelji, koji su i najviše željni dodatnih obavijesti. Zanimljivo je, međutim, da su samo u skupini starih između 40 i 54 godine, te među samostalno zaposlenima i manualnim radnicima u većini oni koji misle da domaća glasila o EU ne izvješćuju dovoljno, što ukazuje na izvjesnu zbunjenost ispitanika.

Samo u skupini starijih od 55 godina, odnosno među umirovljenicima, prevladavaju oni koji smatraju da domaća glasila uravnoteženo izvještavaju o Europskoj Uniji, dok sve ostale skupine drže da je izvještavanje o EU previše pozitivno.

2.7.1. Kada tražite obavijesti o Europskoj Uniji, njezinim politikama ili ustanovama, koje izvore rabite?

	RH	EU 25
Sastanci	2%	4%
Razgovori s obitelji, prijateljima, kolegama	23%	23%
Dnevne novine	53%	49%
Druge novine, časopisi	15%	22%
Televizija	85%	71%
Radio	34%	34%
Internet	14%	21%
Knjige, brošure, obavijesni letci	8%	16%
Ostalo (spontano)	0%	1%
Nikad ne tražim takve obavijesti, ne zanima me (spontano)	4%	8%
Ne zna	1%	1%

2.7.2. Kako biste najradije dolazili do obavijesti o Europskoj Uniji?

Kako još?

	RH	EU 25
Kratki letak koji pruža samo pregled	6%	16%
Podrobnija brošura	21%	20%
Knjiga koja pruža potpun opis	10%	12%
DVD/Video kasete	4%	7%
Internet	16%	19%
CD ROM	3%	6%
Računalski terminal s pristupom bazama podataka	6%	7%
Televizija	67%	58%
Radio	28%	28%
Dnevne novine	34%	36%
Druge novine, časopisi	12%	13%
Poster, oglasne ploče	4%	4%
Ne želim obavijesti o Europskoj uniji (spontano)	7%	6%
Ni jedan od tih načina (spontano)	2%	2%
Ne zna	2%	2%

2.7.3. Smatrate li da glasila vaše zemlje govore previše, otprilike koliko treba ili premalo o Europskoj Uniji?

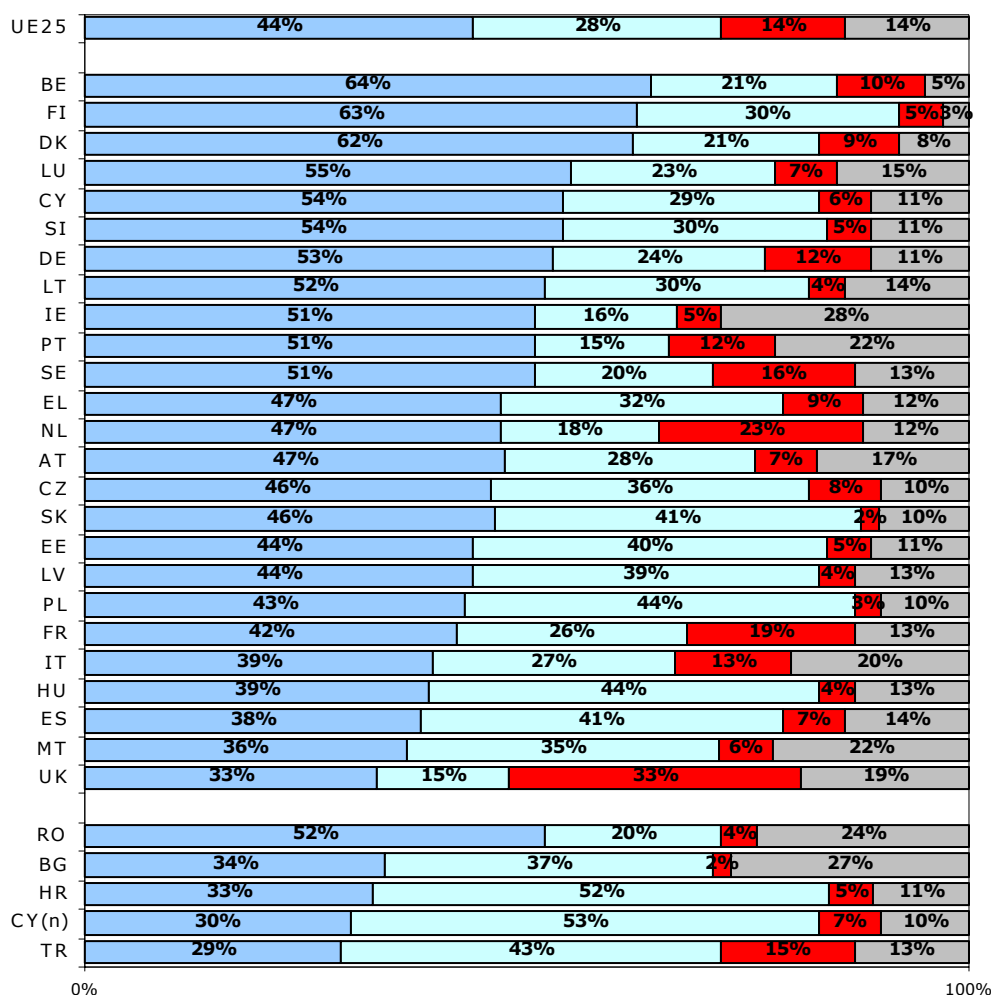
	Previše	Koliko treba	Premalo	Ne zna
RH	22%	38%	35%	5%
EU 25	11%	46%	38%	5%

Dvostruko više hrvatskih ispitanika nego onih iz EU 25 smatra da domaća glasila o EU pišu previše.

2.7.4. Smatrate li da glasila vaše zemlje Europsku Uniju predstavljaju previše pozitivno, objektivno ili previše negativno?

Mislite li da glasila vaše zemlje o EU izvještavaju objektivno, previše pozitivno, ili previše negativno?

■ De façon objective ■ De façon trop positive ■ De façon trop négative ■ NSP

U odgovoru na ovo pitanje ispitanici iz Hrvatske i iz EU 25 zamjetno se razlikuju. Dok potonji drže da su njihova glasila objektivna, Hrvati smatraju da pišu previše pozitivno. U EU 25 je također, trostruko više onih koji drže da je EU bolja nego što je glasila prikazuju.

2.8. Mišljenje o tijelima Europske Unije

Većina hrvatskih ispitanika čula je za većinu tijela Europske Unije, a neka su tijela poznatija među hrvatskim pučanstvom nego kod prosječnoga stanovnika EU 25. Manje od polovice prosječnih Hrvata poznaje samo Europski revizijski sud, Odbor regija i Europskoga pučkog pravobranitelja (ombudsmana). Zbunjuje međutim, to što je 51 posto hrvatskih ispitanika, čak 14 posto više nego u EU 25, odgovorilo da je čulo za Gospodarski i društveni odbor EU, iako se o tome tijelu i njegovu radu u hrvatskim glasilima gotovo i ne piše. Za pretpostaviti je stoga da su ispitanici na to pitanje - a onda možda i na koje drugo – odgovarali napamet.

U mišljenju o važnosti pojedinih tijela za Europsku Uniju hrvatski se ispitanici uglavnom – osim kod Europskoga revizijskoga suda i Gospodarskoga i društvenoga odbora EU - ne razlikuju mnogo od ispitanika u EU 25, no u Hrvatskoj se, čini se bolje poznaje važnost ministarskoga Vijeća EU. Za pretpostaviti je da je za posljednje zaslužna činjenica da je Vijeće često donosilo ili su se od njega očekivale ključne odluke za približavanje Hrvatske Europskoj Uniji, pa su hrvatska glasila o njegovim sastancima opširno izvještavala.

U gotovo sva tijela EU više hrvatskih ispitanika ima povjerenje nego što im ne vjeruje. Ispodpolovično povjerenje u Europsku komisiju i u Vijeće EU vjerojatno ima veze s iščekivanjem njihovih odluka o Hrvatskoj i s bojaznima koje su se oko toga širile u domaćim glasilima. Velik broj neodlučnih odgovora ukazuje na ipak poprilično nepoznavanje tijela EU.

2.8.1. Jeste li čuli za...**2.8.1.1. ...Europski parlament?**

	Da	Ne	Ne zna
RH	87%	11%	2%
EU 25	92%	7%	1%

2.8.1.2. ...Europsku komisiju?

	Da	Ne	Ne zna
RH	79%	18%	3%
EU 25	82%	16%	2%

2.8.1.3. ...Vijeće ministara Europske unije?

	Da	Ne	Ne zna
RH	80%	17%	3%
EU 25	66%	32%	2%

Zanimljivo je da je za Vijeće EU, koje predstavlja države članice, čulo mnogo više hrvatskih ispitanika, nego onih iz EU 25.

2.8.1.4. ...Sud pravde Europske unije?

	Da	Ne	Ne zna
RH	70%	26%	4%
EU 25	75%	23%	2%

2.8.1.5. ...europskoga pučkog pravobranitelja (ombudsmana)?

	Da	Ne	Ne zna
RH	41%	53%	5%
EU 25	37%	60%	3%

2.8.1.6. ...Europsku središnju banku?

	Da	Ne	Ne zna
RH	64%	33%	4%
EU 25	71%	27%	2%

2.8.1.7. ...Europski revizijski sud?

	Da	Ne	Ne zna
RH	27%	68%	5%
EU 25	47%	50%	3%

2.8.1.8. ...Odbor regija Europske Unije?

	Da	Ne	Ne zna
RH	31%	63%	6%
EU 25	28%	69%	4%

2.8.1.9. ...Gospodarski i društveni odbor Europske Unije?

	Da	Ne	Ne zna
RH	51%	43%	6%
EU 25	37%	59%	4%

Velik broj pozitivnih odgovora u Hrvatskoj na ovo pitanje pobuđuje sumnju jer se o tome tijelu u hrvatskim glasilima gotovo i ne izvješćuje.

2.8.2. Za koje od europskih tijela smatrate da igra važnu ulogu u životu Europske Unije?**2.8.2.1. Europski parlament**

	Važnu	Nevažnu	Ne zna
RH	80%	5%	14%
EU 25	81%	8%	10%

Toliko pozitivnih odgovora na ovo pitanje, više nego na ijedno drugo iz ove skupine pokazuje da građani i Hrvatske i EU 25 žele da Europski parlament, kao tijelo u koje građani izravno biraju svoje predstavnike, igra veću ulogu u životu Europske unije

2.8.2.2. Europska komisija

	Važno	Nevažno	Ne zna
RH	76%	6%	18%
EU 25	75%	9%	16%

2.8.2.3. Vijeće ministara Europske Unije

	Važno	Nevažno	Ne zna
RH	75%	6%	19%
EU 25	64%	13%	22%

2.8.2.4. Sud pravde Europske Unije

	Važno	Nevažno	Ne zna
RH	69%	8%	24%
EU 25	72%	10%	18%

2.8.2.5. Europski pučki pravobranitelj (ombudsman)

	Važno	Nevažno	Ne zna
RH	51%	12%	37%
EU 25	42%	18%	40%

2.8.2.6 Europska središnja banka

	Važno	Nevažno	Ne zna
RH	68%	6%	26b%
EU 25	70%	9%	20%

2.8.2.7. Europski revizijski sud

	Važnu	Nevažnu	Ne zna
RH	45%	12%	42%
EU 25	53%	14%	34%

2.8.2.8. Odbor regija Europske Unije

	Važnu	Nevažnu	Ne zna
RH	46%	14%	40%
EU 25	38%	18%	44%

2.8.2.9. Gospodarski i društveni odbor Europske Unije

	Važnu	Nevažnu	Ne zna
RH	58%	10%	32%
EU 25	46%	15%	39%

2.8.3. Recite za svako od tih tijela jeste li skloniji vjerovati mu ili ne vjerovati?

Odgovori na ovu skupinu pitanja pokazuju kako razina povjerenja u tijela Europske Unije ni u Hrvatskoj ni u EU 25 nije prevelika.

2.8.3.1. Europskome parlamentu

	Skloniji vjerovati	Skloniji ne vjerovati	Ne zna
RH	52%	27%	21%
EU 25	57%	26%	16%

2.8.3.2. Europskoj komisiji

	Skloniji vjerovati	Skloniji ne vjerovati	Ne zna
RH	48%	27%	25%
EU 25	52%	27%	21%

2.8.3.3. Vijeću ministara Europske Unije

	Skloniji vjerovati	Skloniji ne vjerovati	Ne zna
RH	45%	29%	26%
EU 25	45%	29%	26%

2.8.3.4. Sudu pravde Europske Unije

	Skloniji vjerovati	Skloniji ne vjerovati	Ne zna
RH	43%	29%	28%
EU 25	57%	21%	22%

2.8.3.5. Europskome pučkom pravobranitelju (ombudsmanu)

	Skloniji vjerovati	Skloniji ne vjerovati	Ne zna
RH	34%	29%	38%
EU 25	35%	22%	43%

2.8.3.6. Europskoj središnjoj banci

	Skloniji vjerovati	Skloniji ne vjerovati	Ne zna
RH	40%	28%	32%
EU 25	50%	25%	26%

2.8.3.7. Europskome revizijskome sudu

	Skloniji vjerovati	Skloniji ne vjerovati	Ne zna
RH	30%	27%	43%
EU 25	39%	24%	37%

2.8.3.8. Odboru regija Europske Unije

	Skloniji vjerovati	Skloniji ne vjerovati	Ne zna
RH	30%	27%	43%
EU 25	30%	24%	46%

2.8.3.9. Gospodarskome i društvenome odboru Europske unije

	Skloniji vjerovati	Skloniji ne vjerovati	Ne zna
RH	37%	27%	37%
EU 25	33%	25%	42%

2.9. Uloga Europske Unije

Ulogu Europske Unije hrvatski ispitanici doživljavaju otprilike jednako pozitivnom kao i ispitanici iz EU 25, pa čak i u sličnim postotcima. Razlike su očekivano, tamo gdje na odgovor utječe izravno iskustvo života u EU.

Hrvatski se ispitanici kao i oni iz EU 25 uglavnom zalažu za to da odluke o pojedinim pitanjima zajednički donose nacionalne vlade i tijela Europske Unije. Nacionalnim bi vladama većina hrvatskih ispitanika odluku prepustila samo na području obrane, poljoprivrede i ribarstva, u kulturnoj politici, kod pitanja policije i pravosuđa, dakle prvenstveno u pitanjima koja zadiru u simbole državne suverenosti i kulturni identitet, a poljoprivreda i ribarstvo tu su se našli zbog bojazni za konkurentnost domaćih poljoprivrednih proizvođača na tržištu EU.

Velika većina hrvatskih ispitanika zagovara veću integraciju Europske Unije. Vidi se to iz postotaka u kojima prihvaćaju monetarnu uniju s eurom kao jedinom valutom, zajedničku vanjsku, sigurnosnu i obrambenu, te useljeničku i azilnu politiku, a nastavak širenja EU i Ustav EU zagovara zamjetno više prosječnih Hrvata nego prosječnih stanovnika EU 25. Hrvatski

su ispitanici također skloniji tome da se one države članice EU koje to žele, brže međusobno povezuju, te zahtijevaju da svaka država članica daje po jednoga člana Europske komisije.

Velika većina prosječnih Hrvata, nešto veća nego u prosječnim Europljana, zagovara i vojne snage EU za brzo djelovanje, ministra vanjskih poslova EU, neovisnost europske od američke vanjske politike, predstavnika EU u Vijeću sigurnosti UN-a, kao i intervenciju u državi članici koja krši ljudska prava. Odluke u obrambenoj politici trebalo bi prema željama većine hrvatskih ispitanika u odgovoru na pitanje iz jedne skupine, prepustiti Europskoj Uniji, a ne nacionalnim vladama niti NATO-u. Zanimljivo je, međutim, da je u drugoj skupini pitanja većina hrvatskih ispitanika bila za to da se odluke o obrani prepuste nacionalnim vladama, što još jednom potvrđuje da stavovi o EU u hrvatskih građana nisu još čvrsto izgrađeni.

Tri su glavna prioriteta za Europsku Uniju, prema mišljenju hrvatskih ispitanika, borba protiv siromaštva i isključivanja iz društva, borba protiv nezaposlenosti, te održavanje mira i sigurnosti u Europi. Za potonjim statistički zanemarivo zaostaje borba protiv organizirana zločina i trgovine drogom. U tim se prioritetima Hrvati uglavnom poklapaju s ispitanicima iz EU 25, kojima je borba protiv terorizma ipak, zamjetno važnija nego prosječnim Hrvatima. Razlike su velike i kada je riječ o borbi protiv nezakonita useljavanja, koje se u Hrvatskoj još uvijek ne doživljava kao velika teškoća.

2.9.1. Smatrate li da u svakome od sljedećih pitanja Europska Unija igra pozitivnu, negativnu ili niti jednu od ovih dviju uloga?

2.9.1.1. Borbi protiv zločina

	Pozitivnu	Negativnu	Ni jednu	Ne zna
RH	44%	16%	32%	8%
EU 25	44%	15%	33%	7%

2.9.1.2. Javnome prijevozu

	Pozitivnu	Negativnu	Ni jednu	Ne zna
RH	28%	8%	49%	16%
EU 25	28%	16%	46%	11%

2.9.1.3. Stanju gospodarstva

	Pozitivnu	Negativnu	Ni jednu	Ne zna
RH	36%	24%	30%	10%
EU 25	39%	31%	22%	8%

2.9.1.4. Rastu cijena/inflaciji

	Pozitivnu	Negativnu	Ni jednu	Ne zna
RH	23%	41%	25%	11%
EU 25	21%	48%	22%	8%

2.9.1.5. Porezima

	Pozitivnu	Negativnu	Ni jednu	Ne zna
RH	23%	29%	32%	16%
EU 25	17%	41%	32%	10%

2.9.1.6. Borbi protiv nezaposlenosti

	Pozitivnu	Negativnu	Ni jednu	Ne zna
RH	31%	27%	33%	9%
EU 25	25%	37%	30%	7%

2.9.1.7. Borbi protiv terorizma

	Pozitivnu	Negativnu	Ni jednu	Ne zna
RH	56%	14%	21%	8%
EU 25	57%	16%	20%	7%

2.9.1.8 Obrani

	Pozitivnu	Negativnu	Ni jednu	Ne zna
RH	47%	11%	30%	12%
EU 25	52%	14%	25%	9%

2.9.1.9. Vanjskim poslovima

	Pozitivnu	Negativnu	Ni jednu	Ne zna
RH	48%	13%	24%	15%
EU 25	53%	14%	22%	11%

2.9.1.10. Stanovanju

	Pozitivnu	Negativnu	Ni jednu	Ne zna
RH	24%	17%	43%	16%
EU 25	16%	24%	47%	13%

2.9.1.11. Useljavanju

	Pozitivnu	Negativnu	Ni jednu	Ne zna
RH	29%	21%	30%	20%
EU 25	29%	38%	24%	9%

2.9.1.12. Zdravstvenome sustavu

	Pozitivnu	Negativnu	Ni jednu	Ne zna
RH	31%	19%	34%	15%
EU 25	24%	28%	39%	9%

2.9.1.13. Obrazovnome sustavu

	Pozitivnu	Negativnu	Ni jednu	Ne zna
RH	47%	11%	30%	12%
EU 25	32%	21%	37%	9%

2.9.1.14. Mirovinama

	Pozitivnu	Negativnu	Ni jednu	Ne zna
RH	26%	18%	41%	15%
EU 25	15%	33%	41%	11%

2.9.1.15. Zaštiti okoliša

	Pozitivnu	Negativnu	Ni jednu	Ne zna
RH	53%	14%	24%	9%
EU 25	52%	17%	22%	8%

2.9.2. Smatrate li da odluke o svakome od sljedećih pitanja treba donositi nacionalna vlada samostalno ili zajedno s Europskom unijom?

2.9.2.1. Obrani

	Vlade	Zajedno s EU	Ne zna
RH	53%	42%	5%
EU 25	38%	57%	5%

2.9.2.2. Zaštiti okoliša

	Vlade	Zajedno s EU	Ne zna
RH	42%	54%	4%
EU 25	29%	67%	4%

2.9.2.3. Valuti

	Vlade	Zajedno s EU	Ne zna
RH	42%	53%	5%
EU 25	32%	63%	5%

2.9.2.4. Humanitarnoj pomoći

	Vlade	Zajedno s EU	Ne zna
RH	23%	73%	4%
EU 25	24%	72%	5%

2.9.2.5. Zdravstvu i društvenoj dobrobiti

	Vlade	Zajedno s EU	Ne zna
RH	45%	50%	5%
EU 25	63%	33%	4%

2.9.2.6. Temeljnim pravilima za elektronska glasila i tisak

	Vlade	Zajedno s EU	Ne zna
RH	35%	56%	9%
EU 25	59%	34%	7%

2.9.2.7. Borbi protiv siromaštva/ isključenosti iz društva

	Vlade	Zajedno s EU	Ne zna
RH	24%	72%	4%
EU 25	38%	58%	4%

2.9.2.8. Borbi protiv nezaposlenosti

	Vlade	Zajedno s EU	Ne zna
RH	31%	65%	4%
EU 25	50%	47%	4%

2.9.2.9. Poljoprivredi i ribarstvu

	Vlade	Zajedno s EU	Ne zna
RH	59%	35%	6%
EU 25	44%	50%	6%

2.9.2.10. Potpori regijama koje su u gospodarskim teškoćama

	Vlade	Zajedno s EU	Ne zna
RH	26%	69%	5%
EU 25	35%	60%	5%

2.9.2.11. Obrazovanju

	Vlade	Zajedno s EU	Ne zna
RH	46%	49%	4%
EU 25	62%	33%	4%

2.9.2.12. Znanstvenom i tehnološkom istraživanju

	Vlade	Zajedno s EU	Ne zna
RH	20%	74%	5%
EU 25	28%	67%	6%

2.9.2.13. Obavijestima o Europskoj Uniji, njezinim politikama i ustanovama

	Vlade	Zajedno s EU	Ne zna
RH	19%	74%	6%
EU 25	22%	71%	7%

2.9.2.14. Vanjskoj politici prema zemljama izvan Europske Unije

	Vlade	Zajedno s EU	Ne zna
RH	25%	69%	7%
EU 25	25%	68%	7%

2.9.2.15. Kulturnoj politici

	Vlade	Zajedno s EU	Ne zna
RH	61%	33%	6%
EU 25	60%	34%	6%

2.9.2.16. Useljeničkoj politici

	Vlade	Zajedno s EU	Ne zna
RH	34%	55%	11%
EU 25	37%	58%	4%

2.9.2.17. Pravilima za politički azil

	Vlade	Zajedno s EU	Ne zna
RH	32%	57%	11%
EU 25	37%	58%	6%

2.9.2.18. Borbi protiv organizirana zločina

	Vlade	Zajedno s EU	Ne zna
RH	16%	79%	4%
EU 25	21%	76%	4%

2.9.2.19. Policiji

	Vlade	Zajedno s EU	Ne zna
RH	62%	33%	4%
EU 25	66%	30%	4%

2.9.2.20. Pravosuđu

	Vlade	Zajedno s EU	Ne zna
RH	54%	42%	4%
EU 25	60%	36%	5%

2.9.2.21. Prihvatu izbjeglica

	Vlade	Zajedno s EU	Ne zna
RH	31%	63%	6%
EU 25	40%	56%	5%

2.9.2.22. Sprječavanju zločina kod mladeži

	Vlade	Zajedno s EU	Ne zna
RH	38%	57%	5%
EU 25	57%	39%	4%

2.9.2.23. Sprječavanju zločina u gradovima

	Vlade	Zajedno s EU	Ne zna
RH	39%	57%	4%
EU 25	64%	32%	4%

2.9.2.24. Borbi protiv droga

	Vlade	Zajedno s EU	Ne zna
RH	23%	73%	4%
EU 25	24%	73%	3%

2.9.2.25. Borbi protiv trgovine i iskorištavanja ljudskih bića

	Vlade	Zajedno s EU	Ne zna
RH	16%	79%	5%
EU 25	16%	81%	4%

2.9.2.26. Borbi protiv međunarodnoga terorizma

	Vlade	Zajedno s EU	Ne zna
RH	10%	86%	4%
EU 25	11%	86%	3%

2.9.2.27. Rješavanju problema sve starijeg pučanstva

	Vlade	Zajedno s EU	Ne zna
RH	32%	58%	9%
EU 25	44%	48%	7%

2.9.3. Što mislite o sljedećim prijedlozima? Jeste li za ili protiv?

2.9.3.1. Europska monetarna unija s jednom jedinom valutom, eurom

	Za	Protiv	Ne zna
RH	63%	29%	8%
EU 25	63%	31%	6%

Hrvati gotovo dvotrećinski podupiru monetarnu uniju i euro, kao i državljani EU 25.

2.9.3.2. Jedna zajednička vanjska politika država članica Europske Unije prema ostalim zemljama

	Za	Protiv	Ne zna
RH	71%	18%	11%
EU 25	69%	20%	11%

Za to da Europska Unija jedinstveno nastupa prema trećim zemljama zalaže se čak nešto više Hrvata nego državljana EU 25.

2.9.3.3. Zajednička sigurnosna i obrambena politika država članica Europske Unije

	Za	Protiv	Ne zna
RH	78%	12%	10%
EU 25	78%	14%	8%

Podjednako veliku potporu zajednička sigurnosna i obrambena politika Europske Unije uživa i u Hrvatskoj i u EU 25

2.9.3.4. Nastavak širenja Europske unije

Q36.4 What is your opinion on each of the following statements? Please tell me for each statement, whether you are for it or against it.

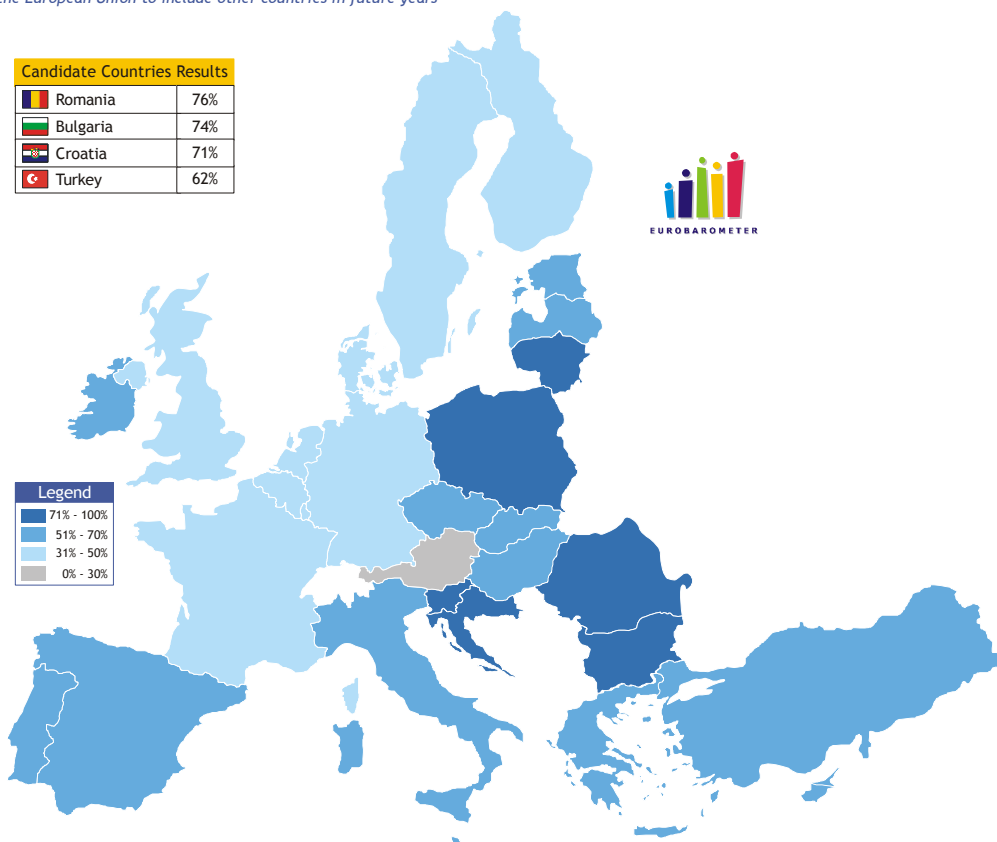
Option: Further enlargement of the European Union to include other countries in future years

Answers: For

Country Results	
Poland	78%
Lithuania	76%
Slovenia	75%
Slovakia	69%
Spain	67%
Czech Republic	66%
Latvia	65%
Estonia	63%
Hungary	63%
Greece	62%
Italy	61%
Cyprus	61%
Malta	61%
Ireland	54%
EU25	53%
Portugal	51%
Belgium	50%
The Netherlands	50%
United Kingdom	50%
Finland	45%
Sweden	44%
Denmark	43%
France	39%
Luxembourg	38%
Germany	36%
Austria	28%

Candidate Countries Results	
Romania	76%
Bulgaria	74%
Croatia	71%
Turkey	62%

Legend	
	71% - 100%
	51% - 70%
	31% - 50%
	0% - 30%

*Cyprus North (63%)

Petina više Hrvata nego stanovnika EU 25 zalaže se za nastavak širenja EU.

2.9.3.5. Ustav Europske Unije

	Za	Protiv	Ne zna
RH	75%	11%	14%
EU 25	68%	17%	4%

Ustav Europske Unije uživa veću potporu građana u Hrvatskoj nego u EU 25.

2.9.3.6. Europska komisija koju čine povjerenici iz svake od država članica

	Za	Protiv	Ne zna
RH	84%	7%	9%
EU 25	78%	10%	12%

2.9.3.7. Brzina izgradnje Europe koja je veća u jednoj skupini zemalja nego u ostalim zemljama

	Za	Protiv	Ne zna
RH	44%	39%	17%
EU 25	40%	43%	17%

2.9.3.8. Podučavanje školske djece o tome kako djeluju ustanove Europske Unije

	Za	Protiv	Ne zna
RH	75%	13%	12%
EU 25	85%	9%	6%

2.9.4. Iz sljedećega popisa djelovanja, koja bi tri za Europsku Uniju trebala biti prioritetna?

	RH	EU 25
Prihvatanje novih država članica	6%	5%
Približavanje europskim građanima, npr. pružajući više obavijesti o EU, njezinim politikama i ustanovama	8%	16%
Uspješna primjena jedine zajedničke valute, eura	7%	10%

Borba protiv siromaštva i isključenosti iz društva	65%	40%
Zaštita okoliša	14%	19%
Jamčenje kakvoće prehrambenih proizvoda	11%	8%
Zaštita potrošača i jamčenje kakvoće ostalih proizvoda	8%	6%
Borba protiv nezaposlenosti	61%	44%
Reforma ustanova EU i načina na koji one djeluju	1%	5%
Borba protiv organizirana zločina i trgovine drogom	32%	30%
Osiguranje političke i diplomatske važnosti EU širom svijeta	3%	6%
Održavanje mira i sigurnosti u Europi	33%	34%
Jamčenje prava pojedinca i poštivanja demokratskih načela u Europi	13%	14%
Borba protiv terorizma	18%	27%
Borba protiv nezakonita useljavanja	2%	15%
Ostalo (spontano)	0%	1%
Ne zna	1%	0%

Borba protiv siromaštva i isključenosti iz društva, odnosno borba protiv nezaposlenosti na prvom su odnosno drugome mjestu i u Hrvatskoj i u EU 25, iako u Hrvatskoj s mnogo većim postotkom glasova. Na trećemu i četvrtome su mjestu, s podjednakim brojem glasova i u Hrvatskoj i u EU 25, održanje mira i sigurnosti u Europi, te borba protiv organizirana zločina i trgovine drogom. Borbu protiv terorizma, obostrani peti prioritet, u Hrvatskoj je navelo devet posto ispitanika manje nego u EU 25.

2.9.5. Europska Unija već ima Zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku, a sada se raspravlja koliko bi ju dalje trebalo razvijati. Slažete li se uglavnom ili uopće ne slažete sa sljedećim tvrdnjama?

2.9.5.1. Europska Unija bi trebala imati vojne snage za brzo djelovanje koje se kada izbije međunarodna kriza, mogu brzo poslati u žarište sukoba

	Skloniji slaganju	Skloniji neslaganju	Ne zna
RH	78%	12%	10%
EU 25	71%	20%	9%

2.9.5.2. Kad izbije međunarodna kriza, zemlje članice Europske Unije bi trebale usuglasiti zajedničko stajalište

	Skloniji slaganju	Skloniji neslaganju	Ne zna
RH	87%	5%	7%
EU 25	83%	9%	7%

2.9.5.3. Europska Unija bi trebala imati vlastitog Ministra vanjskih poslova koji bi bio glasnogovornik zajedničkog stajališta Europske Unije

	Skloniji slaganju	Skloniji neslaganju	Ne zna
RH	75%	12%	14%
EU 25	67%	20%	13%

Hrvatski su ispitanici, više nego oni iz EU 25, skloni europskim snagama za brzo djelovanje i zajedničkome djelovanju u međunarodnim krizama. Također u još većemu broju podupiru ustanovu Ministra vanjskih poslova EU.

2.9.5.4. Europska Unija bi trebala imati vlastitog predstavnika u Vijeću sigurnosti Ujedinjenih naroda

	Skloniji slaganju	Skloniji neslaganju	Ne zna
RH	76%	11%	13%
EU 25	71%	16%	13%

2.9.5.5. Države članice koje su se opredijelile za neutralnost trebale bi imati pravo glasa u vanjskoj politici Europske Unije

	Skloniji slaganju	Skloniji neslaganju	Ne zna
RH	62%	22%	16%
EU 25	55%	30%	15%

2.9.5.6. Vanjska politika Europske Unije trebala bi biti neovisna o vanjskoj politici Sjedinjenih Američkih Država

	Skloniji slaganju	Skloniji neslaganju	Ne zna
RH	85%	5%	10%
EU 25	82%	9%	9%

2.9.5.7. Europska Unija bi trebala jamčiti ljudska prava u svakoj državi članici čak i kad se to protivi željama nekih zemalja članica

	Skloniji slaganju	Skloniji neslaganju	Ne zna
RH	87%	4%	9%
EU 25	83%	8%	8%

2.9.5.8. Europska Unija bi se trebala angažirati na jamčenju ljudskih prava širom svijeta, čak i kad se to protivi željama nekih drugih zemalja

	Skloniji slaganju	Skloniji neslaganju	Ne zna
RH	82%	8%	11%
EU 25	79%	12%	8%

2.9.5.9. Europska Unija bi trebala imati zajedničku useljeničku politiku prema ljudima izvan Europske Unije

	Skloniji slaganju	Skloniji neslaganju	Ne zna
RH	78%	9%	13%
EU 25	76%	14%	10%

2.9.5.10. Europska unija bi trebala imati zajedničku politiku prema tražiteljima azila

	Skloniji slaganju	Skloniji neslaganju	Ne zna
RH	76%	10%	14%
EU 25	75%	15%	10%

2.9.6. Smatrate li da bi odluke o Europskoj obrambenoj politici trebale donositi nacionalne vlade, NATO ili Europska Unija?

	Vlade	NATO	Europska Unija	Drugi (spontano)	Ne zna
RH	16%	11%	60%	1%	12%
EU 25	22%	15%	52%	1%	105

Odgovori na prethodnu skupinu pitanja ukazuju da su hrvatski ispitanici, u još većemu broju nego oni iz EU 25, vrlo skloni jačoj integraciji Europe.

3. Europska Unija nasuprot SAD-u

Administracija američkoga predsjednika Georgea W. Busha uspjela je i u Hrvatskoj okrenuti javno mnijenje protiv SAD-a. Hrvatski ispitanici u većini smatraju da Washington ima negativnu ulogu na svjetskoj sceni. Gotovo dvije trećine uvjereni su da ima negativnu ulogu Amerike glede mira u svijetu, a iznadpolovično je i negativno mišljenje o američkoj ulozi glede borbe protiv siromaštva i zaštite okoliša.

Ulogu Europske Unije u svijetu više od polovice hrvatskih ispitanika doživljava pozitivnom kada je riječ o miru u svijetu, borbi protiv terorizma, rastu svjetskoga gospodarstva i zaštiti okoliša, a relativna većina i u borbi protiv siromaštva. .

3.1. Biste li rekli da SAD igra pozitivnu, negativnu, ili ni pozitivnu ni negativnu ulogu glede...

3.1.1. ...mira u svijetu

	Pozitivnu	Negativnu	Ni pozitivnu, ni negativnu	Ne zna
RH	13%	62%	19%	6%
EU 25	22%	58%	15%	5%

3.1.2. ...borbe protiv terorizma

	Pozitivnu	Negativnu	Ni pozitivnu, ni negativnu	Ne zna
RH	28%	48%	17%	7%
EU 25	39%	42%	14%	5%

3.1.3. ...rasta svjetskoga gospodarstva

	Pozitivnu	Negativnu	Ni pozitivnu, ni negativnu	Ne zna
RH	29%	41%	18%	12%
EU 25	35%	38%	19%	8%

3.1.4. ...borbe protiv siromaštva u svijetu

	Pozitivnu	Negativnu	Ni pozitivnu, ni negativnu	Ne zna
RH	16%	56%	21%	7%
EU 25	18%	54%	21%	7%

3.1.5. ...zaštite okoliša

	Pozitivnu	Negativnu	Ni pozitivnu, ni negativnu	Ne zna
RH	19%	54%	16%	10%
EU 25	17%	59%	15%	8%

3.2. Biste li rekli da Europska Unija igra pozitivnu, negativnu, ili ni pozitivnu ni negativnu ulogu glede...

3.2.1. ...mira u svijetu

	Pozitivnu	Negativnu	Ni pozitivnu, ni negativnu	Ne zna
RH	61%	6%	27%	6%
EU 25	61%	11%	22%	6%

3.2.2. ...borbe protiv terorizma

	Pozitivnu	Negativnu	Ni pozitivnu, ni negativnu	Ne zna
RH	60%	8%	26%	6%
EU 25	59%	11%	23%	7%

3.2.3. ...rasta svjetskoga gospodarstva

	Pozitivnu	Negativnu	Ni pozitivnu, ni negativnu	Ne zna
RH	55%	10%	26%	9%
EU 25	49%	15%	27%	9%

3.2.4. ...borbe protiv siromaštva u svijetu

	Pozitivnu	Negativnu	Ni pozitivnu, ni negativnu	Ne zna
RH	43%	16%	33%	8%
EU 25	45%	17%	29%	9%

3.2.5. ...zaštite okoliša

	Pozitivnu	Negativnu	Ni pozitivnu, ni negativnu	Ne zna
RH	59%	10%	22%	9%
EU 25	58%	13%	20%	8%

4. Europska Unija u odnosu na vlastitu zemlju

U Hrvatskoj se više od polovice ispitanika smatra prvo državljanima Hrvatske, pa tek onda Europljanima, dok ih se nešto više od trećine doživljava samo državljanima svoje zemlje. Poistovjećivanje stanovnika s Europom u Hrvatskoj je ipak nešto izraženije nego u EU 25.

Hrvatski su ispitanici, međutim, u velikoj većini nezadovoljni djelovanjem demokracije u svojoj zemlji, dok je većina stanovnika EU 25 zadovoljna. Nezadovoljniji su i djelovanjem demokracije u Europskoj Uniji nego njezini stanovnici, iako su demokracijom u EU ipak mnogo zadovoljniji nego demokracijom u Hrvatskoj. Hrvatski se ispitanici tek malo više ponose pripadnošću vlastitoj naciji nego što to čine prosječni stanovnici EU 25, a taj je ponos i u jednih i u drugih vrlo izražen. Ponos pripadnošću Europi malo je izraženiji u EU 25 nego u Hrvatskoj, ali na obje strane obuhvaća oko dvije trećine ispitanika.

I prosječni Hrvati i prosječni stanovnici EU 25 izraziti su domoljubi, kako lokalni i regionalni, tako i nacionalni, a u nešto manjem postotku, ali ipak više nego dvotrećinskom i europski.

4.1. Vidite li se u bliskoj budućnosti kao...

	RH	EU 25
Samo građaninom Hrvatske	35%	37%
Prvo kao građaninom	53%	48%

Hrvatske, a zatim Europljaninom		
Prvo kao Europljaninom, a zatim kao građaninom Hrvatske	4%	4%
Samo kao Europljaninom	1%	3%
Podjednako kao građaninom Hrvatske i kao Europljaninom (spontano)	4%	7%
Ne zna	3%	1%

Čak se sedam posto manje žena nego muškaraca u Hrvatskoj vidi samo hrvatskim građankama, a 10 posto više Hrvaticama, pa Europljankama. Među dobnim skupinama samo hrvatskih državljana najviše je među osobama starima između 25 i 39 godina, a Hrvata pa zatim Europljana ima najviše u skupini između 40 i 54 godina. Najviše je samo Hrvata među manualnim radnicima, a potom među rukovoditeljima, pa nezaposlenima. Najviše je Hrvata pa Europljana među «bijelim ovratnicima», i zatim studentima.

4.2 Zadovoljstvo demokracijom

4.2.1 Općenito, koliko ste zadovoljni načinom na koji demokracija djeluje u vašoj zemlji?

	RH	EU 25
Vrlo zadovoljan	3%	9%
Prilično zadovoljan	22%	48%
Ne sasvim zadovoljan	56%	30%
Uopće ne zadovoljan	16%	10%

Ne zna	2%	2%
Zadovoljan	25%	57%
Nezadovoljan	72%	40%

Stanjem demokracije u Hrvatskoj žene su nešto nezadovoljnije od muškaraca. Najzadovoljniji su mladi od 15 do 24, a najnezadovoljniji ispitanici stari između 40 i 54 godina. Među zanimanjima, najzadovoljniji su samostalno zaposleni (trećina), a najnezadovoljniji manualni radnici pa rukovoditelji. Nezadovoljstvo je međutim, izraženo u svim skupinama hrvatskoga stanovništva.

4.2.2. Općenito, koliko ste zadovoljni načinom na koji demokracija djeluje u Europskoj Uniji?

	RH	EU 25
Vrlo zadovoljan	4%	5%
Prilično zadovoljan	37%	43%
Ne sasvim zadovoljan	32%	28%
Uopće ne zadovoljan	7%	8%
Ne zna	19%	17%
Zadovoljan	41%	48%
Nezadovoljan	40%	35%

Hrvatski su muškarci, pak, zadovoljniji od žena demokracijom u Europskoj Uniji. U dobnim skupinama između 25 i 54 godina nezadovoljstvo je, međutim, izraženije od zadovoljstva. Među zanimanjima, najzadovoljniji su samostalno zaposleni, pa studenti, a najnezadovoljniji manualni radnici, pa domaćice.

4.3. Europski ponos

4.3.1. Koliko se ponosite što pripadate svojoj naciji?

	RH	EU 25
Vrlo se ponosi	60%	45%
Prilično se ponosi	28%	41%
Ne ponosi se sasvim	9%	9%
Uopće se ne ponosi	2%	2%
Ne zna	1%	2%
Ponosi se	88%	86%
Ne ponosi se	11%	11%

Hrvatski muškarci malo su ponosniji svojom nacionalnošću nego žene. Najponosniji su stariji od 55, a najmanje, ali još vrlo ponosni, oni između 40 i 54 godina starosti. Među zanimanjima, ponos je najveći među domaćicama, pa umirovljenicima i manualnim radnicima, a najviše je onih koji se ne ponose svojom nacijom, ali manje od petine ispitanika, među samostalno zaposlenima, pa rukovoditeljima.

4.3.2. Koliko se ponosite što ste Europljanin?

	RH	EU 25
Vrlo se ponosi	23%	16%
Prilično se ponosi	42%	52%
Ne ponosi se sasvim	22%	18%
Uopće se ne ponosi	5%	8%
Ne osjeća se Europljaninom (spontano)	3%	-
Ne zna	5%	7%
Ponosi se	65%	68%
Ne ponosi se	27%	26%

Ponosnih je Europljana jednako među muškarcima i ženama, ali je među ženama malo više onih koje kažu da zbog toga nisu ponosne. Među svim je dobnim skupinama ponosnih približno jednako, a među zanimanjima ih je najviše među samostalno zaposlenima, pa umirovljenicima. Dvije trećine hrvatskih studenata ponosno je što su Europljani.

4.4. Zemljopisna povezanost

Koliko se vezanima osjećate uz

4.4.1. ...vaš grad/selo?

	RH	EU 25
Vrlo vezan	70%	53%
Prilično vezan	23%	34%
Ne sasvim vezan	7%	10%
Nimalo vezan	1%	3%
Ne zna	0%	0%
Vezan	92%	87%
Nevezan	7%	13%

Vezanost uz grad/selo vrlo je velika u svim skupinama hrvatskih ispitanika

4.4.2 ...vašu regiju?

	RH	EU 25
Vrlo vezan	66%	51%
Prilično vezan	27%	37%
Ne sasvim vezan	6%	9%
Nimalo vezan	1%	2%
Ne zna	1%	0%
Vezan	92%	88%
Nevezan	7%	12%

I uz svoju su regiju svi hrvatski ispitanici vrlo vezani, ali primjetno najmanje studenti (80%).

4.4.3 ...vašu zemlju?

	RH	EU 25
Vrlo vezan	68%	56%
Prilično vezan	26%	36%
Ne sasvim vezan	4%	6%
Nimalo vezan	1%	2%
Ne zna	1%	0%
Vezan	94%	92%
Nevezan	5%	8%

Uz Hrvatsku su također svi jako vezani, a opet najmanje studenti (86%).

4.4.4. ...Europu?

	RH	EU 25
Vrlo vezan	26%	20%
Prilično vezan	41%	48%
Ne sasvim vezan	24%	23%
Nimalo vezan	7%	7%
Ne zna	3%	2%
Vezan	67%	67%
Nevezan	31%	31%

Najvezaniji uz Europu su rukovoditelji (71%), a najmanje manualni radnici (57%). Među studentima, vezano ih je 68 posto.

5. Zaključak

Stavovi o EU kod hrvatskih su ispitanika još nepostojani i pod utjecajem su dnevnih događaja. U odgovorima na načelna pitanja oni su skloniji euroskeptičnijim stajalištima. No, kada ih se upita konkretno, njihovi odgovori ukazuju da su dugoročno ipak vrlo naklonjeni bržoj i čvršćoj integraciji Europske unije.